

Καλοκαιρινό απομεινόμενο

Οταν άνοιξε τή μάτια, χωρίς έννοείται νά έχει καθόλου κοιμηθεί, ή ώρα ήταν τέσσερις παρά είκοσι ακριβώς. Είναι μιά ώρα του μεσημεριού που κατ' έξοχήν τόν τρομάζει, γιατί τότε νιώθει άθυμος και κουρασμένος, ή ζέστη τόν έξουθενώνει κι ό χρόνος κολλάει ανάμεσα τρισήμισυ και πέντε.

Άπό τίς άνοιχτές γρίλιες καμιά ύποψία δροσιάς. Ή άντηλιά τόν αναγκάζει νά κλείσει τή μάτια. Σηκώθηκε, ήπια νερό και ξάπλωσε πάλι, νιώθοντας τώρα τό στομάχι του περισσότερο βαρύ.

Τέλειωσε τό διάβασμα του βιβλίου του Ίουλιού Βέρν *Ροθύρος ό Κατακτητής*. Πέρα από τίς γνωστές ιδιότητες, άναγνώρισε στον συγγραφέα ένα έξαιρετο χιοῦμορ, καθώς και μιά άνυπεράσπιστη διάθεση για πετάγματα και ταξίδια (όλα φανταστικά), σαν ύποκατάστατα των δυσχερειών μιάς ζωής περιορισμένης σέ συνήθη, καθημερινά σχήματα. Θυμήθηκε πού παιδί, τή καλοκαίρια στην έπαρχία, είχε διαβάσει πολλά βιβλία του Βέρν, τή όποία συνήθιζε νά του στέλνει, μέ τρυφερότατες πάντα αφιερώσεις, όπου παγίως τόν άποκαλούσε *Μπέμπε*, μιά έράσμια κυρία από τήν πρωτεύουσα, παλιά φίλη του μακαρίτη από είκοσιπενταετίας πατέρα του.

Ή μεγάλη του αυτή φίλη, τήν όποία δέν είχε συναντήσει από καιρό, καίτοι άλληλογραφοῦσαν πού και πού, και είχαν μάλιστα πρό έτους συνομιλήσει από τηλεφώνου, μέ σαφή ύπόσχεση εκ μέρους του, πώς θά περνούσε όπωσδήποτε νά τήν δει, άρεσκόταν νά χρησιμοποιεί ως θέρετρο τήν Βαρυμπόπη, ό δρόμος προς τήν όποία, μέσω Κηφισίας, άποτελοῦσε κατά παλαιότερες περιγραφές, μιά από τίς πιό σπάνιες άπολαύσεις των περιπατητών, έτσι καθώς ή ζήδωρος αύρα από τήν Πάρνηθα και ή πλουσιότατη χλωρίδα τής περιοχής, συνέθεταν ένα σύνολο τυπικά άττικό.

Παιδί, τότε, στό χτήμα, στις άρχές κάποιου καλοκαιριού, είχε θανάσιμα μελαγχολήσει, όταν διαβάζοντας ένα βιβλίο του Βέρν, έφθασε στό δίστιχο, όπου ό ήρωας άποκαλούσε τήν αγαπημένη του

ρόδο στερνό, μαγιάτικο

στον ήλιο τόν καλοκαιριάτικο.

Τό δίστιχο αυτό, πού έσπευσε άμέσως νά μελοποιήσει εμπειρικά (καθώς τό συνήθιζε, άλλως τε, μέ όλα τή ποιήματα πού τόν ένθουσίαζαν), κυριολεκτικά τόν άνασάτωσε, γιατί τρέχοντας έξω στον κήπο (ήταν τέλη Μαΐου), άρχισε νά θωπεύει και νά μυρίζει τή ώραία τριαντάφυλλα, πού ό πατέρας του καλλιεργούσε μέ πραγματικών έρωτα, συνειδητοποιώντας ξαφνικά, ότι αυτά ήταν τή τελευταία ρόδα τής χρονιάς και νιώθοντας άμέσως ένα πεισιθάνατο αίσθημα, πού, όταν ύστερα από χρόνια έπιχείρησε νά περιγράψει, έγινε άφορμή νά γραφεί τό πρώτο του διήγημα, όπου άντί για λουλούδια, προτίμησε νά μιλήσει για άμπέλια και συκιές.

Ἀκολούθως σκέφτηκε πότε θά βρέξει, νά ξεβρωμίσει κι ὁ δρόμος ὅπου μένει, καί τόν ὁποῖον θαυτάτα σιχαίνεται, ἔτσι πού τόν ἀντικρύζει κάθε μέρα μέ σκόνες, χρώματα, χαρτιά, σακκούλες, φλούδες ἀπό φρούτα κλπ., ὥστε νά νοσταλγεῖ μέ πάθος τίς πολιτείες πού θάλει στόν κινηματογράφο, μέ τά φαρδιά πεζοδρόμια, τά πλατιά ποτάμια καί τά ὁμορφα πανύψηλα δέντρα, τά τεράστια πάρκα μέ τήν πυκνή θλάσση, ὅλα τέλος πάντων ἐκεῖνα, ὅσα χαρίζουν στούς διαβάτες κάποια ἡρεμία καί ἀνακούφιση, χῶρια τό θαυμαστό παιχνίδι τῶν φωτοσκιάσεων, στίς χλιαρές ἐποχές τοῦ ἔτους, καθώς ἡ ἡμέρα ἔρχεται ἢ φεύγει καί ὁ ἥλιος ἔρπει ἀνάμεσα στά φύλλα καί στά κλαδιά.

Σηκώθηκε, ἔριξε ἕναν κουβά νερό στό μπαλκόνι, γιά νά δροσίσει λίγο, ξαναπῆγε στό ψυγεῖο κι ἄρχισε νά μασουλάει μιά σαλάτα, τήν ὁποία σχεδόν ξεκαθάρισε, καίτοι (κανονικά) δέν θά μπορούσε νά βάλει μπουκιά στό στόμα του, μιά καί βρισκόταν ἀκριβῶς πάνω στή χώνεψη. Ἡ ὥρα ἦταν τέσσερις καί δέκα ὅταν, ἀφοῦ ξάπλωσε, πῆρε νά διαβάσει τίς ἀπογευματινές ἐφημερίδες. Ἀπ' ὅλο τόν συρφετό ξεκαθάρισε μιά συνέντευξη τοῦ Ρομαίν Γκαρύ, ὅπου κοντά στά ἄλλα ὁ συγγραφέας τῆς *Εὐρωπαϊκῆς Θητείας*, τέως διπλωμάτης καί νῦν 54 ἐτῶν, ἀναφέρεται μέ ἐμμονή στό θέμα τοῦ ἔρωτα. Θυμήθηκε πόσο τό ὡς ἄνω βιβλίο τόν εἶχε συγκινήσει θαυτάτα, ὅταν τό πρωτοδιάβασε ἀμέσως μετά τόν πόλεμο. Τό ἴδιο βιβλίο ἔσπευσε (ἀπό τά πρῶτα) νά χαρίσει καί στό κορίτσι πού ἐρωτεύτηκε ὡς φοιτητής, ὅταν τό πρωτοεἶδε νά προσέρχεται μέ τά μακριά του ξανθά μαλλιά δεμένα σέ ἀλογοουρά, φορώντας στίς παγωμένες μέρες τοῦ χειμῶνα ἕνα τριμένο, πράσινο παλτουδάκι. Ἀκολούθως, ἀπό τήν *Ἀνθολογία Διηγήματος* —πού δημοσιευόταν σέ συνέχειες στίς ἐφημερίδες, ἐπιμελεία τοῦ Ρένου Ἀποστολίδη—, διάβασε τό διήγημα τῆς Τσιτσέλη *Τά ἄνθη τῆς ἀνίας*, πού ἔσπευσε νά τό ἐντάξει στό ἴδιο κλίμα μέ τήν θαυμάσια *Ἐπιστολή* τοῦ Ἀλέξανδρου Σχινᾶ (ἡ ὁποία, ἄς τονισθεῖ, ὑπερτερεῖ ὡς κείμενο καταφανῶς). Τό ἐπόμενο διήγημα, ἡ *Ἐστία Ἀντιστάσεως* τοῦ Γεράσιμου Γρηγόρη, σχεδόν τόν ἐνθουσίασε, ἔτσι καλογραμμένο καί λιτό ὅπως ἦταν, δίχως κανένα ἀπό κείνα τά μεγάλα λόγια, πού τόσο τόν ἀπωθοῦν.

Ἀφοῦ ξαναπέρασε ἀπό τό ψυγεῖο, κατευθύνθηκε στό μπάνιο, ὅπου καί ἔλαβε ἕνα χλιαρό ντους. Πλυνόμενος ἐπιμελῶς, ὀδηγήθηκε σέ σκέψεις μακρινές, ἐπιθυμώντας αὐθωρεῖ μιά συνουσία κατά τό πρότυπο αὐτῶν, πού τόσο συναρπαστικά περιγράφει ὁ ποιητής καί πεζογράφος Ἀνδρέας Ἐμπειρικός (γιά τόν ὁποῖον νιώθει θαυμασμό), θεωρώντας τον, ὄχι μόνον ὡς τόν Ἕλληνα, πού μέ τόσο πάθος ἀναφέρει τίς πλέον περικαλεῖς συνουρέσεις, ἀλλά καί ὡς, τρόπον τινά, πρόδρομον καί πρόγονον τοῦ ἄλλου πεζογράφου πού τόν ἐνθουσιάζει (τοῦ Νίκου Καχτίση) —ἀποψη πού τόν ἀπασχολεῖ νά ἀποδείξει κάποτε, χρησιμοποιώντας κριτήρια καθαρῶς στατιστικά. Σήκωσε τό παντζούρι καί ἄνοιξε λίγο τήν μπαλκονόπορτα νά ἀπλώσει τό μπουρνούζι. Θόρυβοι στό δρόμο, μερικοί μόλις γύριζαν ἀπό τά μπάνια καί πήγαιναν γιά τόν μεσημεριανό τους ὕπνο. Καθώς οἱ τοῖχοι ἀντανακλοῦσαν τήν ζέστη καί τό ἐκτυφλωτικό φῶς, εἶδε στήν ἀπέναντι τάρτασα κάποιον μεσήλικα μέ φανελάκι, νά σπρώχνει ἕνα καρῶτσι (ὅπου μέσα τσίριζε ἕνα γυμνό μωρό), κάνοντας γρήγορες βόλτες ἀπό τήν μεριά πού εἶχε κάποιον ἴσκιο, μιά κίνηση πού τήν ἐπαναλάμβανε μέ ἰδιάζουσα ταχύτητα, ἀκρίβεια καί ἐπιμονή.

Θυμήθηκε τότε τή μητέρα του. Προσπάθησε νά τήν φαντασθεῖ πῶς τά βγάζει ἐκείνη πέρα, τί κάνει, ὄντας ὑποχρεωμένη νά κινεῖται στόν μικρό χῶρο τοῦ ἑνός δωματίου πού διαμένει, μὴ ἔχοντας σχεδόν τίποτα στή διάθεσή της, οὔτε ἕνα ψυγεῖο πάγου γιά λίγο κρύο νερό τό καλοκαίρι. Ἔσπευσε καί τηλε-

φώνησε στην κυρία του από κάτω διαμερίσματος, παρακαλώντας την, αφού (έννοείται) ζήτησε επανειλημμένως συγνώμη, να ειδοποιήσει την μητέρα του. Έκείνη κατέφθασε σέ λίγο λαχανιασμένη. Μόλις είχε επιστρέψει από τό Νοσοκομείο, όπου είχε μεταβεί να επισκεφθεί την χειρουργημένη αδελφή της. *Γιατί μεσημεριάτικα, τήν ρώτησε. Τής πηγαίνω καμιά γκαζόζα από τό περίπτερο, άπέναντι, τήν πιάνει δίψα τό μεσημέρι, του είπε. "Υστερα τήν ρώτησε αν ακολουθεί τή δίαιτα πού τής καθώρισε ο γιατρός, αν τρώει τά φρούτα πού πρέπει. Είναι πανάκριθα, του είπε. Κατεβαίνω όμως στή λαϊκή κάθε Πέμπτη, παίρνω κορόμηλα, είναι καλά και φτηνά.*

Κύτταξε τό ρολόι του. Ήταν πέντε παρά τέταρτο. Έκλεισε τό τηλέφωνο και ξαναξάπλωσε.

Η. Χ. Παπαδημητρακόπουλος

Αύγουστος 1969

